

nach Wilson; vgl. वध. — 4) m. pl. N. pr. eines Volkes MBh. 6, 363 nach der Lesart der ed. Bomb., वध ed. Calc. — Vgl. अघ्न, गुच्छवधा.

वधक Blei H. c. 139, wo vielleicht so zu lesen ist st. बन्धक.

वधस्व s. u. वध्यश्च.

वैधि (von वध) adj. (dem die Hoden zerschlagen sind) verschnitten, entmannt, unmannlich (Gegens. वृषन्): वृक्षो वैधिः प्रतिमानं वृषणं RV. 1, 32, 7. वधयो निरृष्टाः 33, 6, 2, 25, 3, 8, 46, 30, 10, 102, 12. AV. 3, 9, 2, 3, 4, 6, 7, 8. वृषा वं वधयस्ते सपत्नीः 5, 20, 2. क्लीबं वाकरं वैधिं वाकाम् 6, 138, 3, 16, 6, 11. fehlerhafte Schreibung बद्ध करोति Çat. Br. 13, 8, 4, 15, 3, 10. Die Synonyme क्लीब, निरृष्ट, वैधि mögen verschiedene Arten dieser Verstümmelung bezeichnen. Vgl. सप्तवधिः वधी s. u. वध.

वधिका Eunuch: दर्शनीयः (als masc. behandelt) P. 1, 2, 52, V Artt. 3, Sch. वधिमती (f. von वधिमन्) und dieses von वैधि) adj. einen unvernünftigen Gatten habend RV. 1, 116, 13, 117, 24, 6, 62, 7, 10, 30, 7, 65, 12.

वैधिवाच् adj. unmüchtige Worte redend RV. 7, 18, 9.

वध्य m. Schuh, Pantoffel Çabdārthak. bei Wilson (बु).
वध्यश्च adj. verschnittene Rosse habend) m. N. pr. eines Mannes RV. 6,

61, 4, 10, 69, 1, 2, 4. Āçv. Çr. 1, 5, 21. Maitrjup. 1, 4. MBh. 2, 323. Hariv. 1783 (nach der Lesart der neueren Ausg., वधस्व ed. Calc.) mit dem patron. Ānūpa PAÑĀV. Br. 13, 3, 17. pl. sein Geschlecht Çākṣh. Çr. 1, 7, 3. Lāṭy. 6, 4, 13. Schol. zu Kātṛ. Çr. 107, 15, 249, 1. — Vgl. वाध्यश्च, ब्रधश्च und andere Varianten VP. 434, N. 51.

वधती = वधूरी वधूरी beim Schol. zu H. 312.

वधा indecl. gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57.

1. वन्, वैनति Duārup. 13, 19 (शब्दे). 20 (संभक्ति). 19, 42 (क्रियासामान्ये, व्यापृते, हिंसायाम्). 34, 33, v. 1. (अद्वापकरणयोः, अद्वापकननयोः, उपकृते अद्वापाते शब्देऽपतापयोः). वनोति und वनुते (याचने) 30, 8. Abfall des न P. 6, 4, 37. fgg. Vop. 9, 7. Von dieser nur in der älteren Sprache lebenden Wurzel verzeichnen wir folgende Formen: वनो-मि, वनुयाम्, वन्वे, वनुते, वन्वान्; वनन्ति, वनन्ति, वनन्तम् du., वनन्त, वनानाम्, वनेम्, वनेम (RV. 2, 5, 7) und वनेम, वनते, वनान्, वनेमहिः, वनान्, वनेम्य, वनन्म, वनन्मै, वनेः वनान्, वनेमहिः und वनीमहिः RV. 9, 72, 8 aus metrischen Rücksichten; वनिषत् AV. 20, 132, 6, 7. वनिषीष्ट, वनिषत् TS. 4, 7, 44, 1 st. वनुषत् des RV.; वत्त 3. pl., वंस्व; वान्वेनम्, वावन्वेः; वनिष्ये Çākṣh. Çr.; infin. प्रवत्तवेः वन्वताम् 3. imp. falsche Form (st. मनुताम् des RV.) AV. 6, 126, 1. partic. वात und वनित s. bes. 1) gern haben, lieben; wünschen, verlangen: कीरेश्चिन्मत्नं मनसा वनोषि तम् RV. 1, 31, 13. वनोति हि सुवन्तयं परीणसः 133, 7, 2, 6, 1. ब्रह्मं 3, 8, 2. वनिने वत्त वार्यम् 1, 139, 10. विश्वेभिर्यद्वावनः शुक्र देवैस्तत्रै रास्व मन्म 4, 11, 2. वावन्धि यद्यन् 5, 31, 13. 63, 1. अस्मै वयं यद्वावान् तद्विष्मः 6, 23, 5. जनेस्य रातिम् 6, 38, 1. 8, 13, 33. मार्को ब्रह्मद्विषो वनः 45, 23, 10, 61, 4. मामित्किल वं वनाः AV. 1, 34, 4, 5, 4, 3, 8, 2, 13, 12, 1, 58. इन्द्रस्य (नाम) वन्वे 6, 82, 1. तदग्निदेव्यो वनुतां वयमग्नेः परि Çat. Br. 1, 9, 4, 19. Kātṛ. 23, 6. Çākṣh. Çr. 1, 5, 9. प्रियां अग्निधीर्वनिषीष्ट मेधिर्ः RV. 1, 127, 7. प्रजापि देवसो वनते मर्त्या वः 5, 41, 17. — 2) erlangen, verschaffen für; sich verschaffen: अग्निर्वन्नि सुवीर्यमग्निः कावोय सौभगम् RV. 1, 36, 17. तत्र नो अग्नि वनताम् 162, 22. रापे वाज्ञाय वनते मघानि 3, 19, 1, 5, 44, 7, 63, 4. वंसीमहि वामम् 6, 19, 10. वस्वः कुविद्वान्ति नः 7,

VI. Theil.

13, 4. वंस्व विश्वा वार्याणि 17, 5. अवंः 7, 88, 7. यया वृष्टिं शस्तनवे वनेम 10, 98, 3. दत्तिपानं वनुते 107, 7. AV. 12, 3, 53. Çat. Br. 3, 8, 2, 22. — 3) bemeistern, bezwingen; siegen, gewinnen: वीरेविरान्वनुयामा वताः RV. 1, 73, 9. 132, 1, 2, 21, 2. इन्धानो अग्निं वनवदनुष्यतः 23, 1. स पुञ्जेन वनवदेव मर्तान् 5, 3, 5. समिद्धाग्निर्वनवत् 37, 2, 6, 19, 8. एकः कृष्टीर्वनो-रार्याय 18, 3, 7, 21, 9. वृन्मा नु ते यस्याभिद्वती 37, 5, 83, 4. रापि येन वना-महे wodurch wir obenan kommen 9, 101, 9, 10, 38, 3. अयुक्तं पुनजद्व-न्वान् der es vermag 27, 9. — 4) verfügen über, innehaben: एका यद्वन्ने भूरीशीनः RV. 1, 61, 15. युवं अग्रिमसिना देवता वनयः 4, 44, 2. स देवेषु वनते वार्याणि 5, 4, 3, 7, 2, 7. सौवर्ष्यं यो वनवत्स्वयः 6, 33, 1. पत्कृषते यदनुते यच्च वस्त्रेन विन्दते was Einer erpflügt, besitzt und erhandelt AV. 12, 2, 36. — 5) bereit machen, sich anschicken zu: स्तोमं यज्ञं चादरं व-नेमा ररिमा वयम् RV. 2, 5, 7. धियम् 11, 12, 8, 61, 1. das Absehen haben auf, potere: कुत्सोय पत्रं पुरुहूत वन्व कुल्लमन्तैः परियासि वधिः 1, 121, 9. वन्वानो अत्रं सरथं ययाथ कुत्सेन angreifend 5, 29, 9.

— caus. वनेयति und वा०, mit Präpp. nur वा० Duārup. 19, 68. AV.

Prāt. 4, 93. Vop. 18, 23. वा० Duārup. 34, 33, v. 1.

— intens. s. वनीवन्.

— अग्रि s: अग्रिवान्यवत्सा.

— अग्नि erwünschen, erstreben: अग्निमवन्वन्स्वभिष्टिमृतयः RV. 1, 31, 2. — Vgl. अग्रिवान्यवत्सा.

— आ 1) begehren, wünschen, erflehen RV. 1, 127, 7, 5, 41, 17. को वा-म्य पुत्राणामा वन्ने मर्त्यानाम् durch Bitten herbeirufen 74, 7. — 2) verschaffen: तेनास्मभ्यं वनसे रत्नमा तम् RV. 1, 140, 11.

— नि s. 2. निवात und निवान्यवत्सा.

— प्र gewinnen, siegen: चकार्य कार्मेभ्यः पृतनासु प्रवत्तवे RV. 1, 131, 5. haben: प्र ते वन्वे वनुषो कृत्यं मदम् 10, 96, 11.

— सम् caus. geneigt machen, an Jmd gewöhnen: गावो घृतस्य मातरौ ऽमं सं वनयन्तु (vgl. AV. Prāt. 4, 93) मे AV. 6, 9, 3. — Vgl. संवनन.

2. वन् = 1. वन; nur im loc. und gen. pl. Holzgefäß, Kufe: एयेनो न वंसु षीदति RV. 9, 37, 3, 86, 35. गभो वनाम् Sohn der Hölzer d. i. Agni 10, 46, 5.

1. वैन Nir. 8, 3, 1) n. Siddh. K. 249, a, 8. a) Baum, Wald (AK. 2, 4, 1, 3, 4, 18, 129. Trik. 2, 4, 1. H. 1110. an. 2, 283. Med. n. 19. Halā. 2, 55) RV. 1, 54, 1, 63, 8, 3, 31, 5. शीर्वनी गिर्यो वनकेशाः 5, 41, 11. नि वो वनी विह्वे 57, 3, 60, 2. यथा वनं यथा समुद्र एतीति 78, 8, 6, 6, 3, 31, 2, 8, 40, 1. उदिद्व-नोति वातो यथा वनेम् 10, 23, 4. Kauç. 76. Pān. Gṛh. 2, 15. wie अरण्य das dem Menschen nicht gehörige, fremde Land: मा नो दमे मा वन् आ जुह्वयाः RV. 7, 1, 19. — वने वसेत् im Walde M. 6, 1, 28. fg. 11, 72. वनं गच्छेत् 6, 3. वनेषु विहृत्य 33. चरन्तीना मिथो वने 8, 236. विज्ञान-10, 107. 11, 105. कृष्टजानामोषधीनां ज्ञातानां च स्वयं वने 144. गहन MBh. 1, 5878. अतःपुरसमीपस्थ 3, 2089. 2236. R. 1, 1, 24, 9, 61, 10. Ragh. 1, 82, 2, 17. 17, 66. Spr. 2716. fgg. Varāh. Brh. S. 2, 8, 24, 15. अरण्ये वने ऽपि वा M. 8, 356. अरण्यानि, वनानि, उपवनानि 9, 265. Kathās. 93. 86. neben कानन R. 3, 68, 12, 6, 2, 15. Spr. 3103. आश्रयण R. 1, 63, 9. Spr. 3887. भुजतरुं Meçh. 37. उद्यान° Ver. in LA. (III) 3, 1. Nicht nur von Bäumen, sondern auch von einjährigen Pflanzen, Rohrarten und sogar Lotusblüthen wird das Wort वन gebraucht. P. 8, 4, 6. नल° MBh. 6,

42*